

- ческих технологий: пособие для преподавателей / Колеченко А.К. - СПб.: КАРО, 2004. - 368 с.
- Медична освіта в Україні / [Поляченко Ю.В., Передерм В.Г., Волосовець О.П. та ін.]. - К.: Книга плюс, 2005. - 384 с.
- Мухина С.А. Современные инновационные технологии обучения / С.А. - Мухина, А.А. Соловьева - М.: ГЭО-ТАР-Медиа, 2008. - 360 с.
- Наволокова Н.П. Энциклопедия педагогических технологий та інновацій; автор-укладач Н.П. Наволокова. - Х.: Вид. група "Основа", 2010. - 176 с.
- Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І., Семенова А.В. та ін.]. - К.: Знання, 2007. - 495 с.
- Підвищення ефективності викладання розділу "Лікування генералізованого пародонтиту" з використанням сучасних педагогічних технологій / Борисенко А.В., Печковський К.Є., Зельська Н.А., Леснухіна Г.Л. [та ін.] // Современная стоматология. - 2013. - №2. - С. 149-152.
- Хоружая Р.Е. Проблемы реструктуризации высшей медицинской школы и возможные пути реализации реформы / Р.Е. Хоружая, А.П. Педорен, А.Г. Пиляев // Вестник неотложной и восстановительной медицины. - 2006. - Т.7, №4. - С. 727-731.
- Шарко В.Д. Інтерактивні методи навчання: досвід впровадження; під ред. В.Д. Шарко. - Херсон: ОлдНП-люс, 2000. - 210 с.

Руда И.В.

ВНЕДРЕНИЕ "CASE-STUDY" МЕТОДУ ОБУЧЕНИЯ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ РАЗДЕЛА ДЕТСКОЙ ТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ СТОМАТОЛОГИИ "ЗАБОЛЕВАНИЯ ТКАНЕЙ ПАРОДОНТА У ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ"

Резюме. В статье представлена сущность внедрения "case-study" метода, как современной интерактивной методики преподавания раздела детской терапевтической стоматологии "Заболевания тканей пародонта у детей и подростков". Данная инновационная технология разрешит в будущем повысить качество уровня обучения студентов за счет объемного восприятия проблемы, анализа и синтеза при работе с информацией, коллегиального подхода к решению клинических задач, умения работать в профессиональной группе.

Ключевые слова: кейс-метод, интерактивные методики, детская терапевтическая стоматология, заболевания пародонта.

Ruda I.V.

INTRODUCTION OF "CASE-STUDY" METHOD IN TEACHING OF SECTION OF PEDIATRIC THERAPUTIC DENTISTRY "PERIODONTAL DISEASES IN CHILDREN AND ADOLESCENTS"

Summary. The essence of the introduction of "case-study" method as modern interactive teaching methods in section of pediatric therapeutic dentistry "Periodontal diseases in children and adolescents" was presented in article. This innovative technology will allow to improve in future the quality of education of students at the expense of volumetric perception of the problem, analysis and synthesis of working with the information, collective approach to decision of clinical tasks, possibility to work professionally in the group.

Key words: "case-study" method, interactive methods, pediatric therapeutic dentistry, periodontal diseases.

Стаття надійшла до редакції 24.04.2013 р.

Руда Ирина Володимирівна - к. мед. н., доцент кафедри стоматології дитячого віку Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; (066) 4155208, (0432) 35-93-15.

© Колодій С.А.

УДК: 001.891.5:579.2

Колодій С.А.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра мікробіології, вірусології та імунології (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21000)

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ

Резюме. У роботі наведено досвід застосування контролю знань студентів на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології. Доведено, що тестовий контроль є одним з методів визначення рівня знань студентів. Тестовий контроль сприяє активізації пізнавальної діяльності, формує у студентів навички самостійної роботи, розвиває вміння логічно мислити. Застосування тестового контролю знань доцільно використовувати у комплексі з іншими методиками.

Ключові слова: мікробіологія, вірусологія, імунологія, тестовий контроль.

Вступ

Входження України в Європейську систему вищої освіти супроводжують трансформаційні процеси, які на сучасному етапі мають місце в національній системі вищої освіти. Реалізуючи ідеї Болонського процесу, вища школа нашої країни має мету підготувати конкурентоздатних фахівців [Андрущенко, 2004]. У таких умовах педагогічні колективи медичних вузів запроваджують сучасні освітні технології навчання студентів з використанням аналітично-пошукової роботи та наукової інформації. Важливим завданням, яке стоїть перед вик-

ладачами вищих навчальних закладів на сучасному етапі, є впровадження нових технологій навчання, піднесення їх на новий якісний рівень, втілення їх у практику колективів кафедр, формування у студентів практичних навичок для систематичного вдосконалення власної майстерності в умовах сучасного швидко змінюваного світового наукового середовища [Мороз, 2011]. Дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців засвідчують, що підготовку фахівців нового покоління, в тому числі лікарів, можна повною мірою вирішувати тради-

ційними стандартними методами навчання в поєднанні з новими навчальними технологіями. Традиційні методи навчання студентів спрямовані, в першу чергу, на отримання, розширення та поглиблення знань шляхом подачі інформації, її відтворення та конкретних професійних дій за готовим алгоритмом. Вони є явно недостатніми [Грубінко, 2004].

Мета дослідження - обґрунтування застосування тестового контролю для оцінки якості знань майбутніх лікарів.

Матеріали та методи

Вивчення мікробіології, вірусології та імунології в підготовці лікарів важко переоцінити. Щоб досягти успіхів у вирішенні проблем щодо боротьби з інфекціями, потрібно добре знати морфологію, біологічні властивості збудників, їх екологію та особливості взаємодії з макроорганізмом, закономірності поширення інфекцій. Знання з мікробіології є базовими для клінічних дисциплін, оскільки сприяють логічному сприйняттю клінічних даних, формують клінічне мислення, без якого не можна стати висококваліфікованим спеціалістом.

Для поліпшення якості підготовки фахівців виникає необхідність застосування сучасних методів навчання, контролю, які забезпечують підвищення творчої активності студентів, спрямованих на формування і розвиток професійного мислення, здатності до засвоєння ними нових способів професійної діяльності.

Результати. Обговорення

Перевірка і оцінювання знань і умінь студентів - активний процес, що є важливою складовою навчання, оскільки результатом контролю є показник співвідношення між поставленою метою навчання і досягнутими результатами, а також оцінка навчальних здобутків студента, що характеризує рівень оволодіння студентами знань, умінь і навичок згідно вимогам навчальних програм [Кремень, 2004]. Як відомо, у процесі перевірки і оцінювання знань викладачі не лише фіксують знання та уміння студентів, а й впливають на результати і хід всього навчального процесу. У зв'язку з цим актуальність дослідження тестових технологій контролю знань у ВУЗі очевидна.

Згідно робочій програмі, складеній на основі програми навчальної дисципліни "Мікробіологія, вірусологія та імунологія" (Київ, 2012. Спеціальність: "Лікувальна справа", "Педіатрія") для студентів вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації на вивчення дисципліни відведено 8 кредитів, 240 годин. Протягом курсу вивчення передбачено 3 модулі: модуль №1 - 90 годин/3 кредити, модуль №2 - 90 годин/3 кредити, модуль №3 - 60 годин/2 кредити. По закінченню курсу вивчення студенти складають підсумковий модульний контроль, який є іспитом.

Контроль результатів навчання є обов'язковим компонентом навчального процесу і має місце на всіх ста-

діях навчання. Суть перевірки результатів навчання полягає у виявленні рівня засвоєння знань студентами, які повинні відповідати освітньому стандарту з курсу мікробіології.

На кафедрі розроблена і широко використовується система безперервного контролю знань студентів. З цією метою підготовані тестові завдання по темі кожного практичного заняття (поточний контроль вихідного рівня знань). Письмовий тестовий контроль проводиться на початку заняття, займає 7-10 хвилин і дозволяє визначити вихідний рівень підготовки кожного студента по темі даного практичного заняття. В подальшому в процесі заняття в усній формі обговорюються питання, що викликали труднощі у студентів, а також теоретичні питання, що не увійшли у тестові завдання. В кінці заняття з метою закріплення пройденого матеріалу вирішуються проблемні і ситуаційні задачі. Таким чином, ця система дозволяє оцінити рівень знань всіх студентів академічної групи на кожному практичному занятті за короткий термін часу без збитку для практичної роботи, запланованої на даному занятті.

На кафедрі успішно застосовуються поточна, тематична та підсумкова перевірки знань студентів. Всі види перевірки проводять за допомогою різних форм, методів.

Підсумковий контроль проводиться по тестах, що включають завдання різного типу: відкриті, закриті тести, тести на відповідність, на визначення послідовності, знаходження помилок і т.п.

Тестова перевірка володіє цілою низкою переваг перед традиційними формами і методами, гармонійно вписується в сучасні педагогічні концепції, дозволяє раціонально використовувати час занять, охопити більший об'єм змісту, швидко встановити зворотній зв'язок із студентами і визначити результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на пропусках в знаннях і внести до них корективи.

Тестовий контроль забезпечує одночасну перевірку знань студентів всієї групи і формує у них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує їх. Крім вищезазначеного до вагомих переваг можна віднести об'єктивність та справедливість оцінки знань, відсутність емоційних стресів і перевагажень студентів, забезпечує прозорість і гласність результатів контролю, розвиває індивідуально-диференційований підхід до навчання та самостійної роботи студентів, можливість систематично робити зрізи успішності.

Зважаючи на значні переваги тестового контролю при розробці тестових завдань дотримувалися певних вимог, а саме: форма тесту повинна бути одноманітною, уніфікованою, зручною; терміни і поняття, що використовуються в тестах повинні бути загальновідомими, відповідати вимогам програми і першоджерелам; завдання мають бути короткими, лаконічними, точно сформульованими; послідовність тестових питань повинна зберігатися від простого до складнішого [Унгурян, 2011]

За рівнем засвоєння знань, умінь і навиків тести розділені на три рівні. Перший рівень знань оцінюють вирішенням тестів пізнання (питання вимагають альтернативної відповіді), тести розрізнення (необхідно вибрати одну або декілька відповідей), тести співвідношення (пропонують знайти спільні та відмінні риси вивчених об'єктів), тести-завдання з вибірковими відповідями (у завданні сформульована умова і необхідні початкові дані, а у відповідях перераховані кілька варіантів рішення).

Тести першого рівня проводять, як правило, для проміжного контролю знань студентів в рамках вивчення одної певної теми. При проведенні тестів другого рівня - при проміжному контролі по основних розділах курсу мікробіології, без знання яких розуміння дисципліни утруднено, або взагалі незрозуміло. Тести третього рівня - при проведенні підсумкового контролю за весь курс вивчення. Вони сприяють розвитку умінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно міркувати, порівнювати й узагальнювати, а також встановлювати нові зв'язки між знаннями, переносити уміння і навички в нові умови.

Головна перевага тестів - повністю автоматизована перевірка знань студентів, яка забезпечує максимально можливу її об'єктивність (ставить всіх студентів в рівні умови в процесі перевірки знань) і виграє в швидкості перевірки.

Як і будь-який інший вид контролю тестування має не лише переваги, але й недоліки, а саме: висока трудоемність розробки тестових завдань, які мають високі та стійкі показники надійності та валідності; можливість відгадування студентами правильних відповідей; відсутність розвитку мови; можливість завчити правильні відповіді без розуміння їх змісту; підміна навчальних цілей (метою навчання стає поверхневе вивчення предмету), неможливість перевірити вміння міркувати, логічно мислити.

Проте, тестування в навчанні - не тільки контроль

Список літератури

- Андрущенко В.А. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу /В.А.Андрущенко //Вища освіта України. - 2004. - №1. - С. 5-10.
- Грубінко В.В. Нова парадигма вищої освіти в контексті Болонського процесу /В.В.Грубінко, І.І.Бабін //Медична освіта. - 2004. - №3-4. - С. 7-14.
- Інноваційні методики викладання в сучасній вищій освіті: зб. матеріалів навч.-метод. конф. /В.М.Мороз, Ю.Й.Гумінський, Т.Л.Полєся [та ін.]. - Вінниця, 2011. С. 128-133.
- Кремень В.Г. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник /В.Г.Кремень. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004. - 381с.
- Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Програма навчальної дисципліни з мікробіології, вірусології та імунології для студентів вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації. Спеціальність 7.110101 "Лікувальна справа", 7.110104 "Педіатрія", 7.110105 "Медико-профілактична справа". - Київ. - 2012. - 29 с.
- Унгурян Л.М. Застосування тестової системи оцінки знань у навчальному процесі /Л.М.Унгурян, М.С.Образенко //Медична освіта. - 2011. - №3. - С. 20-22.
- Шумко Б.І. Студентський науковий гурток як шлях підвищення рівня знань за кредитно-модульною системою /Б.І.Шумко, В.В.Шульгіна, Л.Я.Федонюк //Медична освіта. - 2013. - №1. - С. 81-82.

Колодий С.А.

ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЯ ДЛЯ ИЗУЧЕНИЯ МИКРОБИОЛОГИИ, ВИРУСОЛОГИИ И ИММУНОЛОГИИ

Резюме. В работе приведен опыт применения контроля знаний студентов на кафедре микробиологии, вирусологии и иммунологии. Доказано, что тестовый контроль является одним из методов определения уровня знаний студентов. Тестовый контроль способствует активизации познавательной деятельности, формирует у студентов навыки самостоятельной

работы, развивает умение логично мыслить. Применение тестового контроля знаний целесообразно использовать в комплексе с другими методиками.

Ключевые слова: микробиология, вирусология, иммунология, тестовый контроль.

Kolodii S.A.

EXPERIENCE OF APPLICATION OF TEST CONTROL FOR STUDY OF MICROBIOLOGY, VIROLOGY AND IMMUNOLOGY

Summary. Experience over of application of control of knowledge of students is in-process brought on the department of microbiology, virology and immunology. It is well-proven that test control is one of methods of determination of level of knowledge of students. Test control assists activation of cognitive activity, forms skills of independent work for students, develops ability logically to think. Application of test control of knowledge it is expedient to use in a complex with other methods.

Key words: microbiology, virology, immunology, test control.

Стаття надійшла до редакції 13.05.2013 р.

Колодій Світлана Анатоліївна - к. мед. н., викладач кафедри мікробіології, вірусології та імунології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; (097) 5154874.

© Нагайчук В.В.

УДК: 61:371.24:378.6

Нагайчук В.В.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Резюме. Показано роль інтерактивних технологій у формуванні та розвитку інтелектуальних та комунікативних вмінь у студентів медичного університету. Розглянуто "кейс-метод", метод "мозкового штурму" та метод "конкурентних груп". Проілюстровано вплив інтерактивних технологій на розвиток та саморозвиток особистості.

Ключові слова: інтерактивні технології, "кейс-метод", метод "мозкового штурму", метод "конкурентних груп".

Вступ

Реформування національної системи освіти України, сучасні тенденції світової інтеграції зводять проблему розвитку особистості в ранг пріоритетних завдань. Основними компонентами у "піраміді навчання" виступають педагогічні парадигми, моделі навчання, технології й методики, елементи технологій. Навчання передбачає партнерство, взаємодію викладача і студента, активність та ініціативність студента, його самостійність [Войцещук, 2011].

На сьогоднішній час існують наступні моделі навчання: пасивна модель (монолог); активна модель (діалог); інтерактивна модель (полілог).

Інтерактивні та активні методи мають багато спільного. На відміну від активних методів, інтерактивні орієнтовані на більш широку взаємодію, студенти навчаються не лише з викладачем, але й один з одним.

Технології інтерактивного навчання є найбільш ефективними сучасними освітніми технологіями. Слово "інтерактив" залучене з англійської мови від слова "interact", де "inter" - взаємний і "act" - діяти. Таким чином, "інтерактивний" - здатний до взаємодії. Інтерактивне навчання - це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету - створити комфортні умови для навчальної взаємодії студентів, отримання студентами у співпраці колективного інтелектуального продукту - знання та відповідного досвіду пізнавальної діяльності [Мілерян, 2006;

Ісакова, 2011].

Складові навчання (5): мотивація (5%); оголошення очікуваних результатів (5%); надання необхідної інформації (10 - 15%); інтерактивні вправи (45 - 60%); підсумки та оцінювання результатів (20%) [Пометун, Піроженко, 2004].

Виділяють 4 групи інтерактивних технологій навчання: групове навчання, фронтальні технології, ситуативне моделювання, навчання у дискусії. Перевагами інтерактивних технологій і методів навчання є взаємодія всіх учасників при роботі в малих групах (полілог), емоційна залученість й активність кожного в процесі роботи; підвищення рівня засвоєння матеріалу студентами при практичному застосуванні отриманих знань; навчання у дискусії, що формує мисленевий процес й професійні вміння [Корж, 2006]; формування світогляду та сприяють особистісному розвитку; розвивають комунікативну компетентність, необхідну для спеціалістів, що працюють в галузі людських відносин [Пометун, Піроженко, 2004].

Виходячи з того що навчання є процесом соціальним, колективним, а не суто індивідуальним, інструментарій впливу в системі інтерактивних методів представлений груповими методами навчання. Робота в малій групі - невід'ємна частина багатьох інтерактивних методів.

Навчання в малих групах умовно об'єднують у три